

Gyventojo individuali veikla, įsigijus verslo liudijimą ar įregistravus veiklą pagal pažymą

Mokesčių informacijos departamentas

Atnaujinimo data: 2024-01-23

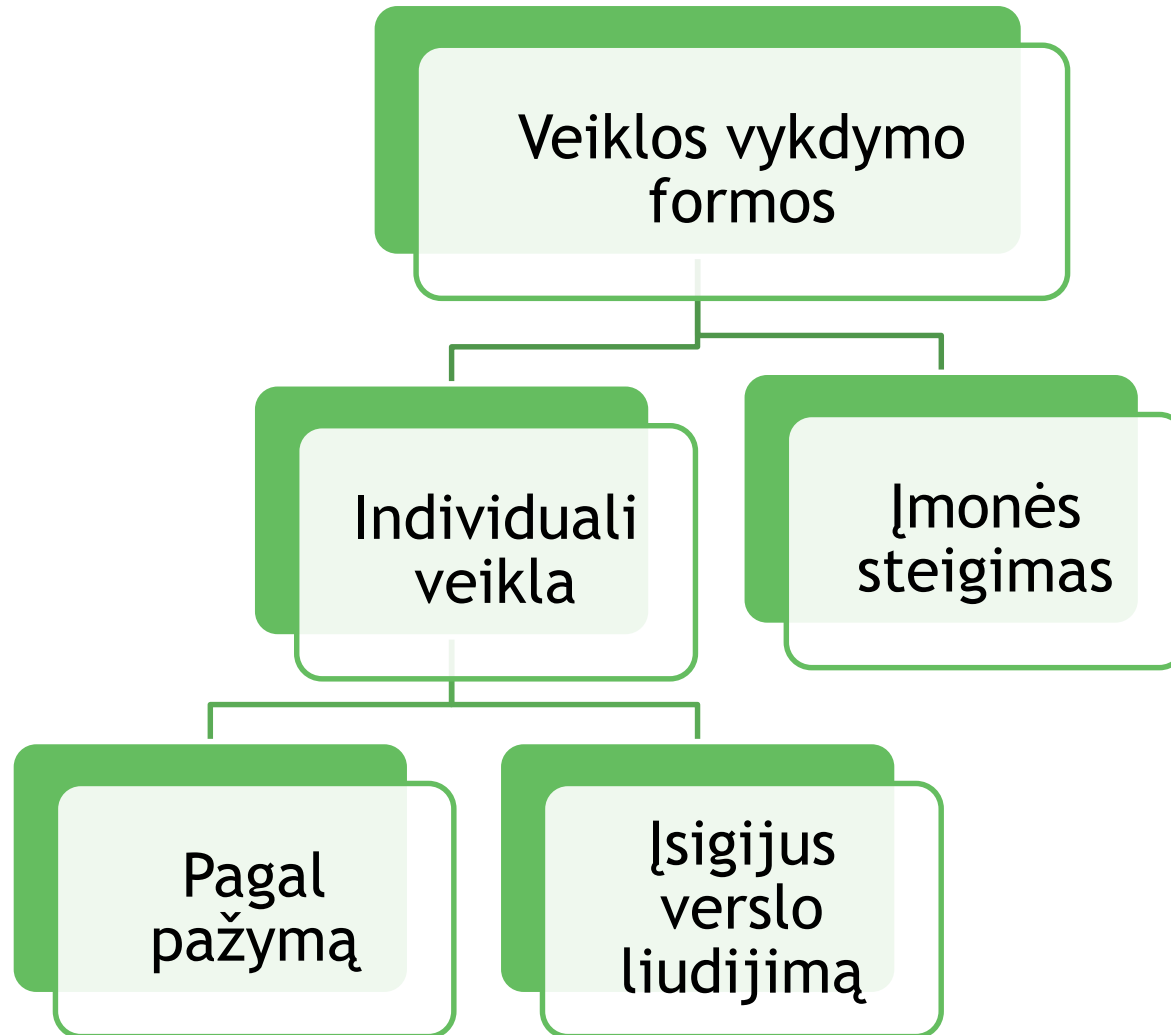
Seminaro planas

- Individuali veikla ir jos formos
- Veikla įsigijus verslo liudijimą
- Veikla pagal pažymą
- Veiklos formų palyginimas
- Pajamų deklaravimas

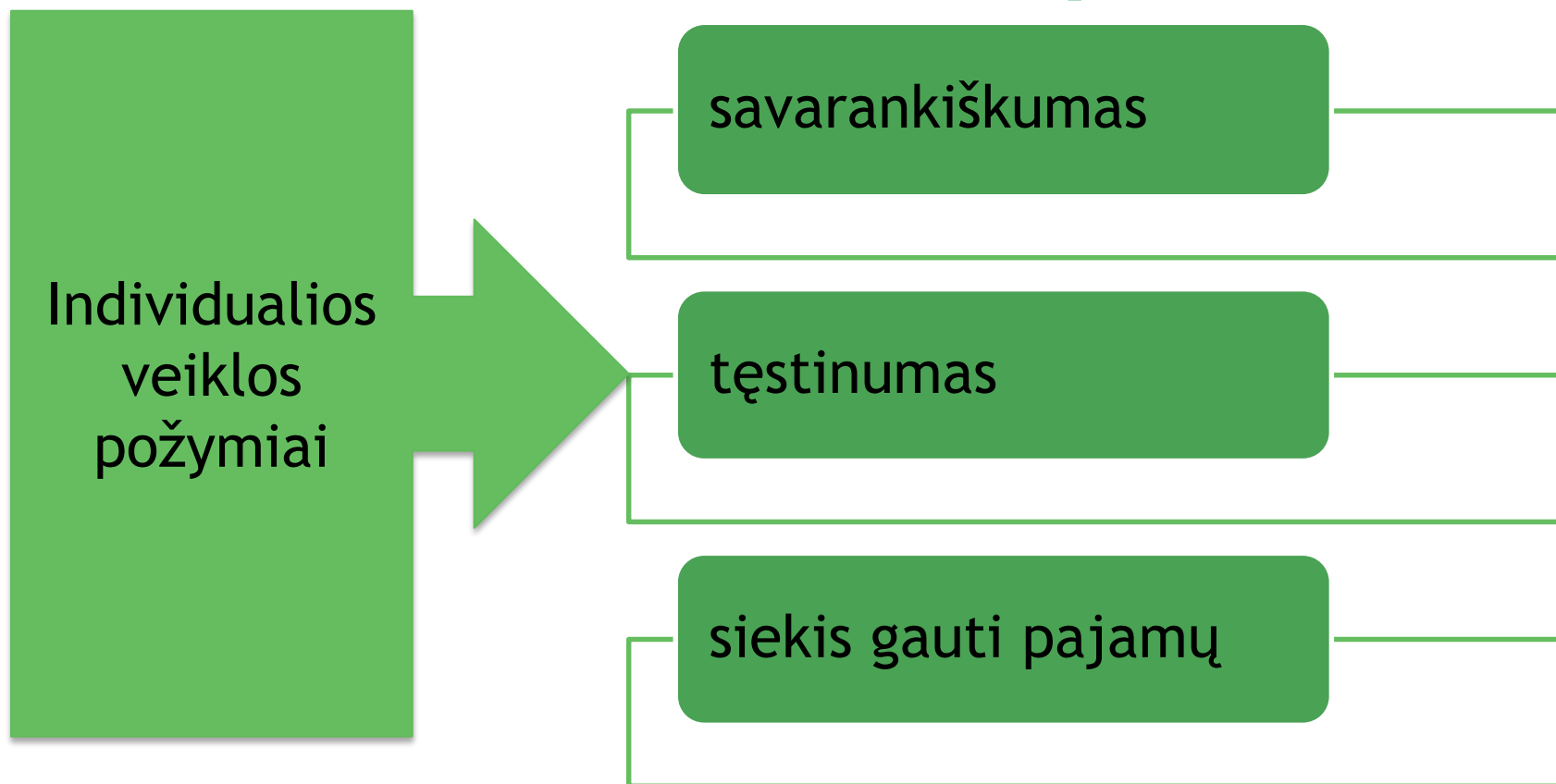
Naudojami trumpiniai

- IV - individuali veikla
- VL - verslo liudijimas
- GPMĮ - Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymas
- GPM - gyventojų pajamų mokestis
- PVM - pridėtinės vertės mokestis
- VMI - Valstybinė mokesčių inspekcija
- EVRK - Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius
- VSD įmoka - valstybinio socialinio draudimo įmoka
- PSD įmoka - privalomojo sveikatos draudimo įmoka

Individualios veiklos formos

Individualios veiklos apibūdinimas

Individuali veikla, tai savarankiška bet kokio pobūdžio komercinė arba gamybinė veikla (išskyrus nekilnojamųjų pagal prigimtį daiktų pardavimo ir (ar) nuomos veiklą, taip pat išskyrus finansinių priemonių sandorius), kuria versdamasis gyventojas siekia gauti pajamų ar kitokios ekonominės naudos per tęstinį laikotarpį (GPMĮ 2 straipsnio 7 dalis).

Reikalavimai individualiai veiklai

- Jei gyventojų vykdoma veikla atitinka IV požymius, tokia veikla nustatyta tvarka privalo būti įregistruota;
- Gyventojas pats privalo pasidomėti apie reikalavimus jo vykdomai veiklai ir pasirūpinti veiklos vykdymui reikalingais dokumentais (jeigu jie privalomi).
- Konsultacijas verslo pradžia teikia VšĮ „Inovacijų agentūra“ (svetainė <https://kc.inovacijuagentura.lt>; tel. 8 700 77 055; el. p. konsultacijos@inovacijuagentura.lt).

Veikla, įsigijus verslo liudijimą

Verslo liudijimas - paprasčiausia gyventojų pajamų mokesčio sumokėjimo forma, skirta smulkiąjam verslui.

- Fiksuoto dydžio pajamų mokesčiu gali būti apmokestinamos 45 000 eurų per kalendorinius metus neviršijančios IV, vykdomos pagal VL, pajamos.
- Veiklą, kuriomis gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, rūšių sąrašas nustatytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-11-19 nutarimu Nr. 1797 „Dėl verslo liudijimų išdavimo gyventojams taisyklių ir veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, rūšių sąrašo“.

Veiklai su VL taikomi apribojimai

Prekybos VL įsigiję gyventojai gali parduoti prekes prekybos veiklos nevykdantiems gyventojams

Prekybos VL įsigiję gyventojai iki 4 500 eurų per mokestinį laikotarpį gali parduoti prekes:

prekybos veiklos
nevykdantiems juridiniams
asmenims

individualią prekybos veiklą
vykdantiems gyventojams (tiek
įsigijusiems prekybos VL, tiek
įregistravusiems prekybos veiklą
su pažyma), tačiau

žemės ūkio ir maisto
produktai negali būti
perparduodami individualią
prekybos veiklą (tiek
įregistruotą, tiek su VL)
vykdantiems asmenims

Veiklai su VL taikomi apribojimai

Gamybos / paslaugų VL įsigiję gyventojai turi teisę:

teikti paslaugas bei gaminti ir parduoti savo gamybos prekes gyventojams

teikti paslaugas (išskyrus gyvenamosios paskirties patalpų nuomą) bei parduoti savo gamybos prekes juridiniams asmenims

jeigu iš juridiniams asmenims parduotų savo gamybos prekių ir suteiktų paslaugų gautos pajamos yra ne didesnės kaip 4 500 eurų per kalendorinius metus ir

VL nurodytos veiklos rūšis nėra viena iš veiklos, kuria verčiasi juridinis asmuo, rūšių.

Veikla, įsigijus VL

VL įsigyti, pratęsti ar nutraukti galima:

el. būdu, prisijungus prie asmeninės mokesčių mokėtojo erdvės - **Mano VMI**, naudojantis pvz., elektroninės bankininkystės paslaugomis, mobiliu parašu ar VMI išduotomis prisijungimo priemonėmis.

tiesiogiai kreipiantis į apskrities VMI teritorinį skyrį

Veikla, įsigijus VL

- **Paslaugų ir gamybos VL** išduodami pageidaujama kalendorinių metų laikotarpiui, bet ne ilgiau kaip kalendoriniams metams ir ne trumpiau kaip 5 kalendorinėms dienoms, kurios neprivalo eiti paeiliui.
- **Prekybos VL** išduodami bet kuriam pageidaujama kalendorinių metų laikotarpiui, bet ne ilgiau kaip kalendoriniams metams. Trumpiausias laikotarpis yra viena diena.

Veikla, įsigijus VL

- Prekyba (EVRK klasės 47.81; 47.82; 47.89; 47.99);
- Vertimo veikla (įskaitant nedidelės apimties spausdinimą) (EVRK klasė 74.30; įeina į EVRK klasę 82.19);
- Fotografavimo veikla (išskyrus fotoreporterių veiklą) (įeina į EVRK klasę 74.20);
- Taikomosios dailės ir vaizduojamojo meno dirbinių gamyba (įeina į EVRK klasę 90.03);
- Muzikantų paslaugos (išskyrus koncertinę veiklą) (įeina į EVRK klasę 90.01); ...

Visas veiklų, kuriomis galima verstis įsigijus VL, sąrašas patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-11-19 nutarimu Nr. 1797.

VL įsigijimas

- Fiksuoto dydžio pajamų mokestis apskaičiuojamas proporcingai išduodamo VL galiojimo laikotarpiui.
- Savivaldybių tarybos nustato pajamų mokesčio dydį, atsižvelgdamos į konkrečios veiklos pobūdį, pajamingumą, veiklos vykdymo teritoriją ir pan.
- Savivaldybių tarybos turi teisę savo biudžeto sąskaita taikyti fiksuoto dydžio pajamų mokesčio už pajamas, gautas iš veiklos, kuria verčiamasi turint verslo liudijimą, lengvatas.
- Verslo liudijimų skaičiuoklę galima rasti: www.vmi.lt -> Skaičiuoklės -> Verslo liudijimų skaičiuoklė.

Veiklos pagal VL finansinė apskaita

- VL įsigiję gyventojai, kurie nenaudoja kasos aparatų, privalo pildyti **Gyventojo, įsigijusio verslo liudijimą, pajamų ir išlaidų apskaitos žurnalą**.
- Naudoja Prekių (paslaugų) pirkimo pardavimo kvitus (forma FR0508). Kvitas išrašomas pirkėjui paprašius. Naudojamos ir sąskaitos faktūros.
- Gyventojai, kurie naudoja kasos aparatus, privalo pildyti **Individualia veikla besiverčiančio gyventojo autonominio kasos aparato kasos operacijų ir išlaidų apskaitos žurnalą**.
- Pirkėjui privalo išduoti kasos aparato kvitą.

Individuali veikla pagal pažymą

- Pasirinkus vykdyti IV pagal pažymą, galima užsiimti bet kokios rūšies savarankiška veikla, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktai nenumato reikalavimo įsteigti įmonės.
- Ne vėliau kaip veiklos vykdymo pradžios dieną apie pradėtą vykdyti IV pagal pažymą gyventojas privalo informuoti apskrities VMI, pateikdamas Fizinio asmens prašymo įregistruoti į Mokesčių mokėtojų registrą formą **REG812**.
- VMI, gavusi formą REG812, parengia gyventojui individualios veiklos vykdymo pažymą. Pažymą gyventojas gali atsispausdinti iš **Mano VMI** arba atsiimti apskrities VMI.
- Jei pasikeičia įregistruoti gyventojų duomenys, apie tai gyventojas privalo informuoti VMI.

IV apmokestinamųjų pajamų apskaičiavimas

Individualios veiklos
apmokestinamosios pajamos apskaičiuojamos:

Individualios
veiklos
pajamos

—

Leidžiami
atskaitymai

=

Apmokestinamosios
pajamos

IV pajamų pripažinimas

Pinigų apskaitos principas

Pajamos pripažįstamos faktišku pajamų gavimo momentu

Kaupimo apskaitos principas*

Pajamos pripažįstamos, kai uždirbamos, neatsižvelgiant į apmokėjimo laiką

*** Kaupimo apskaitos principą turi taikyti tas individualią veiklą vykdančias gyventojas, kuris:**

- verčiasi individualia veikla ir yra **įregistruotas PVM mokėtoju** arba,
- kuris savo veiklai priskiria (nustatyta tvarka VMI **pateikdamas užpildytą FR0457 formą**) ir joje naudoja ilgalaikį turtą.

Svarbu: apskaičiuojant ir deklaruojant **2023 m. ir vėlesnių** mokestinių laikotarpių pajamas, individualią veiklą vykdančias gyventojai, neturintys prievolės taikyti kaupimo apskaitos principo, gali pasirinkti kurį (pinigų ar kaupimo) apskaitos principą taikyti (pasirinkus taikyti kaupimo apskaitos principą, jis privalės būti taikomas iki veiklos pabaigos).

Išlaidų priskyrimas leidžiamiems atskaitymams

Individualios veiklos **leidžiamais atskaitymais** laikomos gyventojo patirtos su individualios veiklos pajamomis susijusios įprastinės šiai veiklai išlaidos (GPMĮ 18 straipsnis)

Individualios veiklos pajamų gavęs (uždirbęs) gyventojas gali pasirinkti iš jų atimti:

faktiškai patirtas su individualios veiklos pajamų gavimu (uždirbimu) susijusias išlaidas, pagrįstas juridinę galią turinčiais dokumentais

arba

sumą, lygią 30 proc. kalendoriniais metais gautų (uždirbtų) individualios veiklos pajamų
(nuostata netaikoma, jei individualios veiklos pajamų (ar jų dalį) veiklą vykdomas gyventojas gavo iš darbdavio)

Išlaidų priskyrimas leidžiamiems atskaitymams

IV leidžiamiems atskaitymams gali būti priskiriamos, pvz.:

perparduodamų prekių, medžiagų, žaliavų, detalių ir kt. įsigijimo išlaidos,

veikloje naudojamo turto nuomos, įsigijimo, eksploatavimo bei remonto išlaidos (veikloje naudojamas ilgalaikis turtas turi būti nurodytas VMI pateiktoje formoje FR0457),

sandomų darbuotojų darbo užmokesčio išlaidos,

valstybinio socialinio draudimo (VSD) ir privalomojo sveikatos draudimo (PSD) įmokos,

reprezentacinės išlaidos, beviltiškos skolos ir kitos išlaidos, kurių priskyrimas leidžiamiems atskaitymams yra ribojamas

Pajamų apmokestinimas GPM

Individualios veiklos
apmokestinamosioms
pajamoms taikomas
15 proc. GPM tarifas

Nuo individualios veiklos
apmokestinamųjų pajamų
mokėtina GPM suma
apskaičiuojama pagal GPMĮ 18-2
straipsnyje nustatytas formules
(pritaikomas pajamų mokesčio
kreditas, mažinantis mokėtiną
GPM).

Pajamų apmokestinimas GPM

GPM apskaičiuojamas nuo individualios veiklos **apmokestinamųjų** pajamų (apskaičiuotų iš pajamų atėmus faktiškai patirtas veiklos išlaidas arba sumą, lygią 30 proc. gautų (uždirbtų) veiklos pajamų)

Jei individualios veiklos **apmokestinamosios** pajamos:

neviršija 20 000 eurų per metus, faktiškai apmokestinamos 5 proc. dydžio pajamų mokesčiu

viršija 20 000 eurų sumą (bet neviršija 35 000 eurų), tai faktiškai apmokestinamos nuo 5 iki 15 proc. dydžio pajamų mokesčiu

viršija 35 000 eurų ribą, taikomas 15 proc. GPM tarifas

Finansinė apskaita

Gyventojas naudoja šiuos apskaitos dokumentus:

- sąskaitą faktūrą;
- PVM sąskaitą faktūrą;
- kasos aparato kvitą.
- kitus apskaitos dokumentus (mokėjimo pavedimus, pinigų priėmimo kvitus ir pan.).
- Jei veikloje gyventojas nenaudoja kasos aparato, privalo pildyti **Gyventojų individualios veiklos pajamų ir išlaidų apskaitos žurnalą**
- Jei veikloje gyventojas naudoja kasos aparatą, privalo pildyti **Individualia veikla besiverčiančio gyventojų autonominio kasos aparato kasos operacijų ir išlaidų apskaitos žurnalą**.

Finansinė apskaita

GYVENTOJO INDIVIDUALIOS VEIKLOS PAJAMŲ IR IŠLAIDŲ APSKAITOS ŽURNALAS

(gyventojo vardas, pavardė, asmens kodas)

(gyvenamoji vieta)

(veiklos pavadinimas)

Eil. Nr.	Data	Dokumento data, pavadinimas ir numeris	Operacijos turinys	Pajamų suma (eurais)	Išlaidos ir (arba) leidžiami atskaitymai, susiję su individualios veiklos pajamų gavimu arba uždirdimu		
					Prekių, medžiagų, žaliavų, detalių įsigijimo		
1	2	3	4	5	6	7	8

Gyventojai privalo saugoti apskaitos dokumentus, kuriais pagrindžiamos pajamos ir išlaidos, bei apskaitos registrus (Žurnalus ir kt.) ne mažiau kaip 10 metų.

Pajamų mokestis, įregistravus IV pagal pažymą

Pavyzdys:

Gyventojas iš IV pagal pažymą 2023 metais gavo 1400 Eur pajamų ir patyrė 300 Eur išlaidų. Pasirinko 30 proc. pajamų priskyrimo leidžiamiems atskaitymams būdą.

Leidžiamų atskaitymų suma - 420 Eur ($1400 \times 30 \text{ proc.}$);

- Apmokestinamosios pajamos - 980 Eur ($1400 - 420$).
- GPM suma - 49 Eur ($980 \text{ Eur} \times \underline{5 \text{ proc.}}$)

Pajamų mokestis, įregistravus IV pagal pažymą

Pavyzdys:

Gyventojas iš IV pagal pažymą 2023 metais gavo **1400 Eur** pajamų ir patyrė **600 Eur** išlaidų. Pasirinko leidžiamiems atskaitymams priskirti faktiškai patirtas išlaidas. **PSD** ir **VSD įmokų nemokėjo** (buvo draustas sveikatos draudimu).

- Apmokestinamosios pajamos - **800 Eur** ($1400 - 600$).
- VSD bazė = PSD bazė: **800 Eur** x 90 proc. = **720 Eur**
- Tarkime, kad bendra VSD ir PSD įmokų suma **140 Eur**
- **GPM** suma - **33 Eur** ($((1400 - 600 - 140) \times 5 \text{ proc.})$)

Veiklos formų svarbiausi ypatumai

Individuali veikla įsigijus VL	IV pagal pažymą
Ribotas veiklos pasirinkimas ir vykdymas: • VL išduodami tik Nutarimu numatytoms veikloms; • Veikla turi būti vykdoma atsižvelgiant į verslo liudijimų išdavimo gyventojams tvarkoje nustatytus apribojimus; • galima dirbti su VL tik tuo atveju, jei pajamos per kalendorinius metus iš veiklos neviršija 45 000 eurų.	• Gyventojas, gali vykdyti bet kokios rūšies IV (net ir tą, kuriai vykdyti reikalinga licencija ar bet koks kitas leidimas), išskyrus veiklą, kuriai vykdyti privaloma steigti įmonę. • asmenims, vykdantiems IV pagal pažymą, nėra taikomi VL įsigijusiems gyventojams teisės aktuose nustatyti apribojimai.

Veiklos formų svarbiausi ypatumai

- Verstis VL nurodyta veikla galima tik VL galiojimo laikotarpiu, nurodytu VL

- Vykdančią individualią veiklą pagal VL, nepriklausomai nuo uždirbtų pajamų dydžio, mokamas fiksuoto dydžio pajamų mokestis bei PSD ir VSD įmokos

- IV pagal pažymą vykdymas neterminuotas (galioja iki to momento, kada pateikiamas prašymas nutraukti veiklą)

- Nuo IV pajamų ir išlaidų skirtumo, mokamas 15 proc. pajamų mokestis, tačiau, įvertinus pajamų mokesčio kreditą, mokesčio dydis nuo 5 iki 15 proc.

- Nuo 90 proc. IV apmokestinamųjų pajamų (neatėmus PSD ir VSD įmokų) mokamos PSD bei VSD įmokos

Veiklos formų svarbiausi ypatumai

• Galimybė veikloje dalyvauti kitam fiziniam asmeniui, tačiau dalyvauti gali tik vienas iš šių fizinių asmenų: sutuoktinis, tėvas, motina, vaikas nuo 14 metų, globojamasis, globėjas ar rūpintojas	• IV įregistravęs gyventojas gali sudaryti darbo sutartis su kitais gyventojais.
• Supaprastinta buhalterinės apskaitos vedimo tvarka	• Sudėtingesnė buhalterinė apskaita • Galimybė iš pajamų atimti išlaidas

Nuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų deklaravimas

Vedliu pildoma **Metinė pajamų mokesčio deklaracija (GPM311 forma)**

Individualios veiklos pajamos deklaruojamos Vedlio dalyje **GPM311C**

Atsižvelgiant į tai, kokios rūšies pajamos per metus dar buvo gautos, jos deklaruojamos* atitinkamoje Deklaracijos Vedlio dalyje.

teikiama iki kitų kalendorinių metų, po to kai pajamos gautos (uždirbtos), **gegužės 1 d.** (už 2023 m. iki 2024-05-02)

Deklaracijoje apskaičiuotas mokėtinas GPM turi būti sumokėtas iki gegužės 1 d. (už 2023 m. iki 2024 m. gegužės 2 d.), į VMI biudžeto pajamų sąskaitą **įmokos kodu 1441**

Nuo individualios veiklos apmokestinamųjų pajamų apskaičiuotos VSD ir PSD įmokos turi būti mokamos Sodrai

* Nedeklaruojamos tik tokios pajamos, kurios nurodytos „Nedeklaruojamų neapmokestinamųjų pajamų sąraše“ (patvirtintas VMI prie FM viršininko 2019 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. VA-93).

Tai VMI nemokama e. paslauga, skirta gyventojams, vykdančioms individualią veiklą pagal pažymą ar įsigijus verslo liudijimą

Virtualus buhalteris i.APS

- i.APS - supaprastintos buhalterinės apskaitos sistema, pasiekama nuotoliniu būdu internetu ir per mobilius įrenginius.
- i.APS - tai nemokama paslauga, kuria neprivaloma naudotis, galima pradėti ir baigti naudotis, kada panorėjus.

Pasirinkite VMI sistemą

Mano VMI

[Prisijungti prie „MANO VMI“](#)

Mano VMI — elektroninių paslaugų sritis, kur pateikiama mokesčių mokėtojų aktuali asmeninė informacija: VMI administruojamų mokesčių ir baudų už administracinius teisės pažeidimus skolos ir permokos, priminimai apie mokėtinus mokesčius ir baudas už administracinius teisės pažeidimus, taip pat suteikiama galimybė teikti / gauti dokumentus el. būdu, įsigyti / pratęsti verslo liudijimus, dalyvauti nuotoliniuose mokymuose ir diskusijose.

[Prisijungti prie „EDS“](#)

VMI Elektroninio deklaravimo sistema, skirta elektroniniu būdu mokesčių deklaracijoms ir kitiems dokumentams pateikti, kitoms su mokesčių deklaravimu susijusioms procedūroms atlikti.

REALI APLINKA

i.MAS

[Prisijungti prie „i.MAS“](#)

Išmanioji mokesčių administravimo sistema (i.MAS) - elektroninių paslaugų erdvė, leidžianti mokesčių mokėtojams vykdomas operacijas administruoti, jų duomenis tvarkyti, valdyti ir pateikti mokesčių administratoriui elektroninėje erdvėje. Šiuo metu i.MAS sistemą sudaro bendrasis i.MAS portalas bei elektroninis PVM sąskaitų faktūrų (i.SAF), elektroninių važtaraščių (i.VAZ) ir apskaitos paslaugų smulkiam verslui (i.APS) posistemiai.

MOKOMOJI APLINKA

i.APS
DEMO

[Prisijungti prie „i.APS DEMO“](#)

Nuotolinių apskaitos paslaugų smulkiajam verslui (i.APS) i.MAS posistemio DEMONSTRACINĖ versija skirta išbandyti virtualaus buhalterio galimybes gyventojams, vykdančiams arba ketinantiems vykdyti individualią veiklą, įsigijus verslo liudijimą ar pagal pažymą. Apskaitą i.APS bus galima tvarkyti nuo 2019 m.

Teisės aktai

Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymas;

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-11-19 nutarimas Nr. 1797 „Dėl verslo liudijimų išdavimo gyventojams taisyklių ir veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, rūšių sąrašo“;

Lietuvos Respublikos finansų ministro 2002-12-24 įsakymu Nr. 415 patvirtintos „Gyventojų, įsigijusių verslo liudijimus, buhalterinės apskaitos taisyklės“;

Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-02-17 įsakymu Nr. 1K-040 patvirtintos „Gyventojų, besiverčiančių individualia veikla (išskyrus gyventojus, įsigijusius verslo liudijimus), buhalterinės apskaitos taisyklės“;

Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2002-12-31 įsakymu Nr. 379 patvirtintos „Prekių (paslaugų) pirkimo-pardavimo kvito FR0508 formos pildymo taisyklės“.

- Savarankiškai aktualią informaciją mokesčių klausimais, seminarų dalijamąją medžiagą, paaiškinimus ir komentarus galite rasti adresu www.vmi.lt.
- Mokomieji elektroniniai įrašai skelbiami [VMI YouTube kanale](#).
- Su asmenine informacija galima susipažinti Mano VMI adresu <https://www.vmi.lt/mvmi/> arba VMI svetainės skiltyje „Mano VMI“.